

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

tisková zpráva

Knihovny a nakladatelé došli k vyváženému řešení při zpřístupnění digitálních knihoven

13. 12. 2022

Praha, Klementinum:

Národní knihovna ČR a Svaz českých knihkupců a nakladatelů společně uzavřely v úterý 8. 12. 2022 nové memorandum o spolupráci při zpřístupnění digitalizovaných knih a časopisů chráněných autorským právem, u kterých neuplynulo 70 let od smrti autora. Důležitou podmínkou pro zpřístupnění online je, aby digitalizovaná díla nebyla dostupná na běžném knižním trhu, a to ani v podobě dalších vydání (včetně vydání upravených nebo elektronických). To vyžaduje, aby Národní knihovna ČR spolupracovala s celou sítí nakladatelů i knihkupců.

Studenti, pedagogové, vědci i nejširší veřejnost mohou již několik let využívat v digitálních knihovnách plné texty asi 200 000 českých knih vydaných do roku 2007 a také časopisů publikovaných před rokem 2012. Online služba je veřejnosti poskytována bezplatně, přičemž příslušný licenční poplatek je hrazen prostřednictvím Národní knihovny ČR ze zdrojů Ministerstva kultury ČR. Přístup k dílům nedostupným na trhu (DNNT) aktuálně poskytují Národní digitální knihovna Národní knihovny ČR, Digitální knihovna Moravské zemské knihovny, Digitální knihovna Akademie věd ČR a Digitální knihovny Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové.

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

tisková zpráva

„Službu DNNT v současné době zprostředkovává prostřednictvím registračních údajů svých uživatelů přibližně 260 knihoven a stále přibývají další. V první řadě se jedná především o vysokoškolské, výzkumné a krajské knihovny. Zapojena je též celá řada větších veřejných knihoven. Přístup do digitálních knihoven umožňuje portál www.dnnt.cz, kde návštěvníci najdou i podrobné informace o celém projektu“, sděluje Vít Richter, ředitel Knihovnického institutu NK ČR.

Online zpřístupnění děl nedostupných na trhu (DNNT) umožňují licenční smlouvy uzavřené mezi Národní knihovnou ČR a kolektivními správci autorských práv Dilia a OOA-S. Autoři za zpřístupnění svých děl v digitální podobě získávají odměnu, jež rozdělována podle intenzity využití jednotlivých děl. Autor, případně nakladatel, má možnost zakázat zpřístupnění svých děl v digitální podobě.

„Respektujeme, že k poslání knihoven patří i zpřístupnění maximálního možného počtu literárních a odborných děl veřejnosti. A jsme rádi, že knihovny na oplátku respektují naši potřebu zachovat prostředí udržitelné pro vydávání nových knih. Proto spíše než o dosažení kompromisu je na místě mluvit o vzájemně vyváženém řešení, ke kterému jsme jednáním dospěli,“ říká předseda Svazu českých knihkupců a nakladatelů Martin Vopěnka.

Část knih nedostupných na trhu je po dohodě s nakladateli přístupná pouze z počítačů v zapojených knihovnách a institucích. Knihovna, nakladatelé a knihkupci budou spolupracovat na ověřování dostupnosti digitalizovaných knih v obchodní síti, aby nedocházelo k ohrožení ekonomických zájmů nakladatelů.

Generální ředitel Národní knihovny ČR Tomáš Foltýn poznamenal: *„Digitalizace fondů patří mezi nejvýznamnější aktivity knihoven již po více než 25 let. Zpřístupnění digitálního obsahu v režimu DNNT umožňuje zprostředkovat zmíněná data širokému spektru zájemců o jejich využití a podpořit tak jejich různorodé aktivity spojené například s výzkumem či vzděláváním. Národní knihovna ČR si je vědoma i mezinárodních aspektů tohoto režimu*

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

tisková zpráva

zpřístupnění a jedná o bližší integraci dat z ČR do systému EUIPO nazvaného Out-of-commerce works portal.“

Zájem o využívání digitálních knihoven je velmi intenzivní. Návštěvníci si měsíčně zobrazí až 900 000 stran knih a časopisů. Zobrazené texty, které jsou chráněny autorským právem, je možné pouze číst, nelze je tisknout nebo jinak kopírovat.

Tisková mluvčí Národní knihovny ČR

Martina Košanová

Ředitelka Odboru komunikace

+420 602 811 320

martina.kosanova@nkp.cz

www.nkp.cz